การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี

The Operational Development for Discipline Enhancement among Nursing Students at Boromarajonani College of Nursing, Suphanburi

จันทร์ฉาย มณีวงษ์, พย.ม (การพยาบาลผู้ใหญ่) *
Janchai Maneewong, M.N.S. (Adult Nursing) *
จักรกฤษณ์ ลูกอินทร์, วท.ม. (สรีรวิทยา) **
Chakkrit Luk-in, M.Sc. (Physiology) **
เพ็ญพักตร์ ลูกอินทร์, พย.ม. (การพยาบาลครอบครัว) ***
Penpak Luk-in, M.N.S. (Family Nursing) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาด้านวินัย พัฒนาแนวทางการเสริมสร้างวินัย และติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 147 คน ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน และผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษา จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น .86 แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ตามกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติการการสังเกต และการสะท้อนกลับ ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน 2558 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. สภาพและปัญหาด้านวินัย นักศึกษามีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 3 เรื่อง ได้แก่ การตรงต่อเวลา จำนวน 23 คน การแต่งกายผิดกฎ ระเบียบของวิทยาลัย จำนวน 10 คน และการรักษาความสะอาด จำนวน 7 คน ส่วนปัญหาในการดำเนินงานมี 2 ส่วน คือ ปัจจัยด้านวิทยาลัย และปัจจัยด้านนักศึกษา

2. แนวทางการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษา ได้แก่ 1) การตระหนักและให้ความสำคัญของกฎ ระเบียบ 2) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีความคุ้นชิน 3) การปรับทัศนคติทางบวกในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ 4) การยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี 5) การมีบทลงโทษที่จริงจังและเคร่งครัด และ 6) การมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยผลการดำเนินงานพบว่านักศึกษามีวินัยทั้ง 3 เรื่อง ดีขึ้น แต่ยังมีนักศึกษาที่มีปัญหาเรื่องการตรงต่อเวลา จำนวน

* พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี
** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐาน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี
*** พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี

6 คน การแต่งกายผิดกฎ ระเบียบของวิทยาลัย จำนวน 5 คน และการรักษาความสะอาด จำนวน 2 คน

3. ผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษา พบว่านักศึกษามีวินัยทั้ง 3 เรื่องดียิ่งขึ้น แต่ยังมีนักศึกษาที่มีปัญหาเรื่องการตรงต่อเวลา จำนวน 2 คน และการแต่งกายผิดกฎ ระเบียบของวิทยาลัย จำนวน 2 คน

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่าการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาลให้ได้ผลจริงจังนั้น วิทยาลัยควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจน กระตุ้นให้บุคลากรตระหนักในปัญหา ส่งเสริมให้มีแบบอย่างที่ดี และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
คำสำคัญ : วินัย นักศึกษาพยาบาล

Abstract

This research and development aimed to investigate the current conditions and problems of the nursing students' disciplines, to develop guidelines for discipline enhancement, and to follow up and evaluate the results of the operational development for discipline enhancement among nursing students in Boromarajonani College of Nursing, Suphanburi. The samples of this study were 147 1st-3rd year nursing students, 6 co-researchers, and 40 key informants. The research instruments composed of a questionnaire with the reliability of .86, an in-depth interview guide, and an observation form. The 2-cycle implementation was conducted from May to September, 2015, according to 4 steps—planning, action, observation, and reflection. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results were summarized as follows:

1. The undesirable current conditions of the nursing students' disciplines composed of 3 issues—punctuality (23 nursing students' were not complete on schedule), the dress violation (10 nursing students was not in line with the rules and regulations of the college), and cleanliness (7 nursing students lacked of the assigned maintenance of cleanliness). Additionally, the problems of discipline enhancement operation rooted from 2 aspects, an organizational aspect and a personal aspect.

2. The proposed guidelines to enhance nursing students' disciplines included: 1) increasing awareness toward the important of rules and regulations of the college, 2) adjusting behaviors, 3) promoting positive thinking toward rules and regulations, 4) admiring good role models, 5) implementing the strict penalty, and 6) continuous providing discipline-related activities. After the operational development, nursing students had better discipline performances. Nevertheless, there were still undesirable behaviors—6 for punctuality, 5 for the dress violation, and 2 for cleanliness.

3. From monitoring and evaluation in the 2nd cycle, the findings revealed that nursing students had better discipline performances than those in the 1st cycle. However, there were still undesirable behaviors—2 for punctuality and 2 for the dress violation.

This study suggested that to highly achieve in discipline enhancement among nursing students, a clear policy, increased problem awareness, a good role model, and regular discipline instillation should be taken into account.
Keywords : Discipline, Nursing student

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเตรียมคนเข้าสู่ยุคโลกไร้พรมแดน เป็นภารกิจของการศึกษาที่จะต้องเริ่มการปลูกฝังรากฐานทางคุณธรรม จริยธรรมของบุคคล เพื่อพัฒนาจิตใจให้รู้จักคิดในสิ่งดีงามตามหลักคุณธรรม ทำให้เกิดจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาคนไทยให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะดีขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม และสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยมีพันธกิจที่จะพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีคุณธรรม และมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคนไทยทุกกลุ่มวัยอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และคุณธรรม จริยธรรม โดยสถาบันทางสังคมมีบทบาทหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้เน้นการจัดการศึกษาของชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ “พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545; สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556) ในส่วนของสถาบันการศึกษาพยาบาล เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมในตัวผู้เรียน และการเตรียมความพร้อมของพยาบาลในด้านคุณธรรมจริยธรรมต้องทำการส่งเสริมและปลูกฝังในนักศึกษาพยาบาล เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยสถาบันการศึกษาพยาบาลจำเป็นต้องหาวิธีการที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี ได้เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาความมีวินัย อันเป็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ตามนโยบายในการพัฒนาเป็นวิทยาลัยคุณธรรม และจากการที่คณะผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี โดยสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล พบว่านักศึกษาบางส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในด้านวินัยอย่างชัดเจน ประกอบด้วย 1) การไม่ตรงต่อเวลาในการเข้าเรียนและการส่งงานและการแก้ไขงานไม่เสร็จตามกำหนด 2) การแต่งกายผิดกฎระเบียบของวิทยาลัย โดยไม่ติดป้ายชื่อ ไม่ติดเข็มกลัดตราวิทยาลัย และสวมเสื้อคลุมหลากสีออกนอกวิทยาลัย และ 3) การไม่รักษาความสะอาด โดยไม่ร่วมมือในการรักษาความสะอาดบริเวณที่รับผิดชอบ และทิ้งขยะไม่ถูกที่ (กลุ่มงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี, 2556)

จากสภาพปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี ดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนาและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้นักศึกษาเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ทั้งนี้ ผู้พัฒนาจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นการฝึกฝนให้นักศึกษาสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมปัจจุบันได้เป็นอย่างดี มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตและสังคม

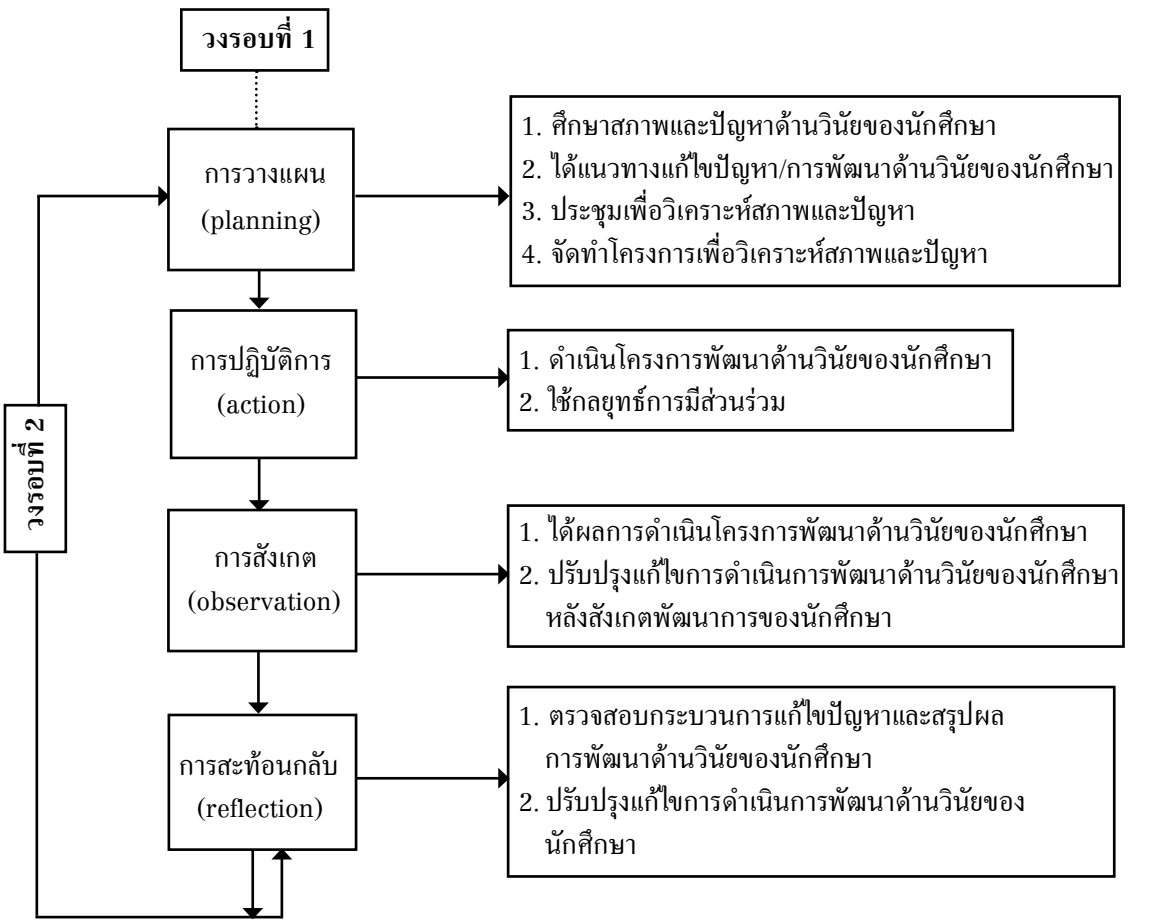
โดยมีประสิทธิผลสูงสุดคือ การเป็นพยาบาลที่ดีในอนาคต อันส่งผลต่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาด้านวินัยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี
3. เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาลตามองค์ความรู้เรื่องการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านวินัย โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1988) ซึ่งประกอบด้วย วงรอบ 2 วงรอบ วงรอบละ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (planning) การปฏิบัติการ (action) การสังเกต (observation) และการสะท้อนกลับ (reflection) สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) โดยงานวิจัยได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประชากรเป็นนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี จำนวน 232 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน .05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 147 คน จากนั้นเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) ของแต่ละชั้นปี และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับฉลาก

กลุ่มที่ 2 ประชากรเป็นผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลประกอบด้วย 1) ผู้วิจัยหลัก ซึ่งรับผิดชอบงานพัฒนาวินัยนักศึกษา 2) รองผู้อำนวยการกลุ่มงานกิจการนักศึกษา 3) อาจารย์ฝ่ายปกครอง จำนวน 2 คน และ 4) อาจารย์ประจำชั้นจำนวน 2 คนรวมจำนวนทั้งสิ้น 6 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาประชากรทั้งหมด

กลุ่มที่ 3 ประชากรเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษา ประกอบด้วย 1) อาจารย์ประจำชั้นที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มที่ 2 จำนวน 12 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก จำนวน 10 คน 2) นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1-3 ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มที่ 1 จำนวน 85 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก จำนวนชั้นปีละ 5 คน รวมจำนวน 15 คน และ 3) ผู้ปกครองของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1-3 ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มที่ 1 จำนวน 85 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก จำนวน 15 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามพฤติกรรมความมีวินัยของนักศึกษาพยาบาล คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับให้นักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ประจำชั้นตอบ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับเพศ และชั้นปีที่กำลังศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 2 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมความมีวินัยของนักศึกษาพยาบาล แบ่งออกเป็น 3 เรื่อง ได้แก่ การตรงต่อเวลา การแต่งกาย และการรักษาความสะอาด จำนวนเรื่องละ 5 ข้อ รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จากคะแนน 1-5 ได้แก่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด ส่วนเกณฑ์การแปลผลคะแนนนั้นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มีพฤติกรรมในระดับน้อยที่สุด (1.00-1.50 คะแนน) มีพฤติกรรมในระดับน้อย (1.51-2.50 คะแนน) มีพฤติกรรมในระดับปานกลาง (2.51-3.50 คะแนน) มีพฤติกรรมในระดับมาก (3.51-4.50 คะแนน) และมีพฤติกรรมในระดับมากที่สุด (4.51-5.00 คะแนน)

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาด้านวินัยของนักศึกษาพยาบาล คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้สำหรับการสัมภาษณ์นักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ประจำชั้น

ชุดที่ 3 แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยของนักศึกษาพยาบาล คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น สำหรับให้อาจารย์ฝ่ายปกครองใช้ในการสังเกต แบ่งออกเป็น 3 เรื่อง ได้แก่ การตรงต่อเวลา การแต่งกาย และการรักษาความสะอาด

จำนวนเรื่องละ 5 ข้อ รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 ข้อ

สำหรับการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือนั้น คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item-objective congruence: IOC) เท่ากับ .91 ดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ประจำชั้นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คน และ 5 คน ตามลำดับ รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน หาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ .86 ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ คณะผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลตลอดการวิจัย เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย ด้วยวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า ด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) โดยเริ่มตั้งแต่ขณะเก็บรวบรวมข้อมูล การประชุมแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม ทั้งนี้มีการบันทึกข้อมูล รวมทั้งกริยาท่าทาง พฤติกรรม และบรรยากาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อนำมาประกอบการแปลความหมาย โดยทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่บันทึกด้วยวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านผู้วิจัย (investigator triangulation) แล้วนำข้อมูลกลับไปให้อ่านหรือกลับไปถามซ้ำ (reflecting) เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกับความเป็นจริงตามที่ผู้ให้ข้อมูลบอก

การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล คณะผู้วิจัยได้พบกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และขั้นตอนดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการพิทักษ์สิทธิ์ โดยชี้แจงถึงสิทธิ์ในการถอนตัวจากการวิจัย รวมทั้งแจ้งว่าข้อมูลจะได้รับการเก็บรักษาเป็นความลับและนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น โดยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวม จากนั้นจัดให้มีการประชุมระดมสมอง เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งประกอบด้วยรองผู้อำนวยการกลุ่มงานกิจการนักศึกษา อาจารย์ฝ่ายปกครอง อาจารย์ประจำชั้น และตัวแทนนักศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจด้านวินัยของนักศึกษา 3 เรื่อง ได้แก่ การตรงต่อเวลา การแต่งกาย และการรักษาความสะอาด โดยคณะผู้วิจัยได้แจ้งสภาพและปัญหาด้านวินัยของนักศึกษา เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงไม่ทันเวลา การแต่งกายผิดกฎ ระเบียบของวิทยาลัย ซึ่งที่ประชุมได้ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาให้ดีขึ้น ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ตามกระบวนการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (planning) เป็นขั้นตอนการศึกษาสภาพและปัญหาด้านวินัยของนักศึกษา และหาแนวทางการพัฒนาด้านวินัยของนักศึกษาโดยผู้เกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์สภาพและปัญหา และวางแผนกำหนดแนวทางของโครงการและกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติการ (action) เป็นขั้นตอนการดำเนินตามโครงการพัฒนาด้านวินัยของนักศึกษาพยาบาล และกิจกรรมต่าง ๆ ตามแนวทางที่กำหนดไว้ โดยมีกิจกรรมการประชุมแบบมีส่วนร่วม และกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล รวมทั้งสิ้น 3 กิจกรรม ดังนี้

1) กิจกรรมอบรมประจำวัน โดยอาจารย์ฝ่ายปกครองเป็นผู้อบรมนักศึกษาเกี่ยวกับกฎ ระเบียบของวิทยาลัย และความมีวินัยเรื่องการตรงต่อเวลา การแต่งกาย และการรักษาความสะอาด ใช้เวลาครั้งละ 10 นาที หลังเคารพธงชาติ

2) กิจกรรม 5 ส หอพัก โดยกลุ่มงานกิจการนักศึกษาเป็นผู้จัด มีกิจกรรมการทำความสะอาดห้องพัก และบริเวณที่รับผิดชอบในหอพัก

3) กิจกรรมเสริมสร้างความมีวินัย โดยกลุ่มงานกิจการนักศึกษาเป็นผู้จัด มีการระดมสมองเกี่ยวกับปัญหาด้านวินัย โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มย่อย มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม จากนั้นให้ร่วมกันเสนอวิธีการพัฒนาแนวทางปฏิบัติด้านวินัย และนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

ทั้งนี้ ในขั้นตอนการปฏิบัติการ มีกลยุทธ์ในการพัฒนาคือ การมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาที่มีพฤติกรรมกระทำผิดด้านวินัย 3 เรื่อง ได้แก่

การตรงต่อเวลา การแต่งกาย และการรักษาความสะอาด

ขั้นตอนที่ 3 การสังเกต (observation) เป็นขั้นตอนที่เกิดควบคู่กับการปฏิบัติการ โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต ดังนี้

1) การสอบถาม คณะผู้วิจัยให้นักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ประจำชั้นตอบแบบสอบถามพฤติกรรมความมีวินัยของนักศึกษาพยาบาล โดยให้เวลาตอบ 15 นาที

2) การสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ประจำชั้น เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาด้านวินัยของนักศึกษาพยาบาล โดยสัมภาษณ์นักศึกษาในช่วงเย็นหลังเลิกเรียน ใช้เวลาคนละ 20 นาที และสัมภาษณ์อาจารย์ประจำชั้นในช่วงเวลาปฏิบัติงาน ใช้เวลาคนละ 20 นาที

3) การสังเกต อาจารย์ฝ่ายปกครองสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยของนักศึกษาพยาบาล โดยสังเกตในช่วงการมีกิจกรรมหน้าเสาธง การเข้า-ออกหอพัก และการตรวจหอพัก

ทั้งนี้ สิ่งที่ได้ในขั้นตอนการสังเกตคือ ผลการดำเนินโครงการพัฒนาด้านวินัยของนักศึกษา รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการพัฒนาด้านวินัยของนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนกลับ (reflection) เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะสะท้อนผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กล่าวคือ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบกระบวนการแก้ไขปัญหา และสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการ รวมทั้งมีการสรุปผลการพัฒนา โดยคณะผู้วิจัยร่วมกับผู้เกี่ยวข้องทำการตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้นในแง่มุมต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับสภาพและปัญหาของวิทยาลัย โดยผ่านการอภิปรายปัญหาและข้อมูลพื้นฐานที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและการวางแผนการปฏิบัติเพื่อพัฒนาในส่วนที่เป็นปัญหา หากพบว่ายังคงมีปัญหาที่ไม่สามารถพัฒนาได้ คณะผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยนำกลับไปพัฒนา โดยใช้กลยุทธ์ใหม่ในการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ต่อไป

ผลการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 พบว่าทุกกิจกรรมมีความเหมาะสม ทำให้ผู้ร่วมวิจัยและนักศึกษาได้นำกิจกรรมที่กำหนดไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนานักศึกษา ซึ่งผลการพัฒนาพบว่ายังมีนักศึกษาบางส่วนที่มีพฤติกรรมผิดกฎ ระเบียบของวิทยาลัย และยังไม่ได้ดำเนินการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ดังนั้นจึงดำเนินการพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2

คณะผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขโครงการพัฒนาด้านวินัยของนักศึกษาพยาบาล และกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับนักศึกษากลุ่มเป้าหมายในวงรอบนี้ โดยมีกิจกรรมการพัฒนา ดังนี้

1) กิจกรรมอบรมประจำวัน โดยอาจารย์ฝ่ายปกครองเป็นผู้อบรมนักศึกษาเกี่ยวกับกฎ ระเบียบของวิทยาลัย และความมีวินัยเรื่องการตรงต่อเวลา การแต่งกาย และการรักษาความสะอาด ใช้เวลาครั้งละ 10 นาที หลังเคารพธงชาติ รวมทั้งประเมินการเข้าแถวตรงเวลาและการแต่งกาย

2) กิจกรรมประกวดคนดีมีวินัย โดยกลุ่มงานกิจการนักศึกษาเป็นผู้จัด ดำเนินการประกวดความมีวินัย 3 เรื่อง ได้แก่ การตรงต่อเวลา การแต่งกาย และการรักษาความสะอาด ซึ่งประเมินโดยการสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต รวมทั้งมีการมอบเกียรติบัตรในวันไหว้ครู

3) กิจกรรมประกวดหอพัก กลุ่มงานกิจการนักศึกษาเป็นผู้จัด มีการประกวดห้องพักและบริเวณที่รับผิดชอบของนักศึกษาแต่ละห้องพัก โดยใช้ชื่อโครงการ “หอพักน่าดู คนอยู่น่ารัก” ซึ่งประกวดเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด โดยมีการจัดวางของให้เป็นระเบียบ ปราศจากขยะ

ทั้งนี้ กลยุทธ์ในการพัฒนาคือ การสร้างความตระหนักในความสำคัญของความมีวินัย การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีความคุ้นชิน และการปรับทัศนคติทางบวกในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของวิทยาลัย ซึ่งหลังการดำเนินการพัฒนาในวงรอบนี้ มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล

ทั้งนี้ ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน 2558

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาพยาบาล ข้อมูลสภาพและปัญหาด้านวินัย วิเคราะห์ด้วยสถิติความถี่และร้อยละ ข้อมูลพฤติกรรมความมีวินัยจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยสถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลความคิดเห็นจากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ส่วนข้อมูลพฤติกรรมความมีวินัยจากแบบสังเกต วิเคราะห์ด้วยสถิติความถี่และร้อยละ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาพยาบาล พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 92.88 ชั้นปีที่กำลังศึกษาคือ ชั้นปีที่ 3 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.72 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 27.44 และชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 17.02 ตามลำดับ

2. สภาพและปัญหาด้านวินัยของนักศึกษาพยาบาล สภาพด้านวินัย พบว่านักศึกษามีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 3 เรื่อง ได้แก่ 1) การตรงต่อเวลา พบว่านักศึกษามาเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงไม่ทันเวลา เข้าหอพักไม่ทันเวลา และส่งงานที่รับผิดชอบไม่ทันเวลา รวมจำนวน 23 คน 2) การแต่งกายผิดกฎ ระเบียบของวิทยาลัย พบว่านักศึกษาสวมกระโปรงสั้น และไม่ติดเข็มกลัดตราวิทยาลัยและป้ายชื่อ รวมจำนวน 10 คน และ 3) การรักษาความสะอาด พบว่านักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการรักษาความสะอาดบริเวณต่าง ๆ ไม่ทิ้งขยะลงถัง ไม่จัดเก็บสิ่งของ เสื้อผ้าให้เป็นระเบียบ เก็บของใช้ไว้มากเกินความจำเป็น และทิ้งเศษอาหารไว้ที่ห้องพัก รวมจำนวน 7 คน

ส่วนปัญหาในการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) ปัจจัยด้านวิทยาลัย พบว่าอาจารย์มีภาระงานมาก ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาในการติดตามพฤติกรรมของนักศึกษาเท่าที่ควร และขาดการดำเนินงานที่เป็นแนวทางเดียวกัน และ 2) ปัจจัยด้านนักศึกษา พบว่านักศึกษาไม่ตระหนักถึงความสำคัญของความมีวินัย และขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎ ระเบียบของวิทยาลัย

3. ผลการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล หลังการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 พบผลการวิจัยดังนี้

3.1 จากการประชุมแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่าได้แนวทางการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาดังนี้ 1) การตระหนักและให้ความสำคัญของกฎ ระเบียบ 2) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีความคุ้นชิน 3) การปรับทัศนคติทางบวกในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ 4) การยกย่องชมเชยบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดี 5) การมีบทลงโทษที่จริงจังและเคร่งครัด และ 6) การมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

“พึงระลึกเสมอ พยาบาลเป็นอาชีพที่มีเกียรติ จึงต้องปลูกฝังระเบียบวินัยเข้าไปในจิตใจ”

“เปิดใจและยอมรับกฎ ระเบียบ และปรับตัวให้เคยชินจนเป็นนิสัย”

“เปลี่ยนทัศนคติให้เห็นว่ากฎ ระเบียบไม่ใช่การบังคับ แต่เป็นการกระทำเพื่อความสงบสุขของส่วนรวม”

3.2 จากการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาลทั้ง 3 กิจกรรม ตามโครงการพัฒนาด้านวินัยของนักศึกษาพยาบาล และการใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วม พบผลการดำเนินการดังนี้

3.2.1 การตรงต่อเวลา พบว่านักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงและเข้าหอพักตามเวลา แต่ยังมีนักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง จำนวน 4 คน และไม่เข้าหอพักตามเวลา จำนวน 2 คน

3.2.2 การแต่งกาย พบว่านักศึกษาแต่งกายถูกกฎ ระเบียบของวิทยาลัยมากขึ้น โดยมีการแต่งกายด้วยชุดนักศึกษาที่เรียบร้อย แต่ยังมีนักศึกษาที่แต่งกายไม่เหมาะสม เช่น ไม่ติดเข็มกลัดตราวิทยาลัยและป้ายชื่อ สวมเสื้อของผู้อื่น สวมเสื้อคลุมผิดระเบียบออกนอกวิทยาลัย รวมจำนวน 5 คน

3.2.3 การรักษาความสะอาด พบว่านักศึกษามีความกระตือรือร้นในการร่วมแรงร่วมใจกันทำความสะอาดในบริเวณที่ตนรับผิดชอบ ทิ้งขยะเป็นที่ ห้องพักมีความสะอาดและเป็นระเบียบมากขึ้น แต่ยังมีนักศึกษาที่เก็บของใช้ไว้

มากเกินความจำเป็น จำนวน 2 คน

4. ผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล เมื่อดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาลทั้ง 3 กิจกรรม ตามโครงการพัฒนาด้านวินัยของนักศึกษาพยาบาลที่ปรับปรุงแก้ไขหลังการดำเนินการในวงรอบที่ 1 พบผลการวิจัยดังนี้

4.1 การตรงต่อเวลา จากการจัดกิจกรรมคนดีมีวินัย พบว่านักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยมีการปรับปรุงและพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น มีการเข้าร่วมสวดมนต์ในตอนเย็น เข้าหอพักทันเวลา แต่ยังมีนักศึกษาที่มาไม่ทันเวลาเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง จำนวน 2 คน

4.2 การแต่งกาย จากการจัดกิจกรรมคนดีมีวินัย และการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ด้านการแต่งกาย พบว่านักศึกษามีการแต่งกายถูกกฎ ระเบียบของวิทยาลัยมากขึ้น แต่ยังมีนักศึกษาที่ไม่ติดป้ายชื่อ จำนวน 2 คน

4.3 การรักษาความสะอาด จากการจัดกิจกรรมประกวดหอพัก พบว่านักศึกษามีความกระตือรือร้นในการร่วมแรงร่วมใจกันและช่วยเหลือกันในการทำความสะอาดบริเวณที่ห้องพัก ของตนรับผิดชอบ ซึ่งพบว่านักศึกษามีการรักษาความสะอาดดีขึ้นอย่างชัดเจน โดยไม่พบนักศึกษาที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

ผลการดำเนินงานตามแนวทางการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี สรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการดำเนินงานตามแนวทางการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี

ความมีวินัย	ก่อนการพัฒนา	หลังการพัฒนาในวงรอบที่ 1		หลังการพัฒนาในวงรอบที่ 2	
	จำนวนที่มีปัญหา (คน)	จำนวนที่มีปัญหา (คน)	ร้อยละ	จำนวนที่มีปัญหา (คน)	ร้อยละ
การตรงต่อเวลา	23	6	26.08	2	8.69
การแต่งกาย	10	5	50.00	2	20.00
การรักษาความสะอาด	7	2	28.57	-	-
รวม	**40**	**13**	**32.50**	**4**	**10.00**

ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม พบว่าหลังการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล นักศึกษามีพฤติกรรมความมีวินัยโดยรวมในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.57, SD = .42) เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง พบว่านักศึกษามีพฤติกรรมความมีวินัยทั้งเรื่องการตรงต่อเวลา การแต่งกาย และการรักษาความสะอาด ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.64 เท่ากัน, SD = .46 เท่ากัน)

ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาด้านวินัยของนักศึกษาพยาบาล ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าควรมีการเสริมสร้างวินัยทั้ง 3 เรื่อง เป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง การมอบเกียรติบัตรในกิจกรรมประกวดคนดีมีวินัย เป็นการกระตุ้น เสริมแรง และทำให้นักศึกษาได้เห็นแบบอย่างที่ดี ส่วนการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยให้บรรลุเป้าหมายนั้น ควรมีแนวทางปฏิบัติไปในทางเดียวกัน เพื่อนักศึกษาจะได้ไม่สับสน

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาสภาพและปัญหาด้านวินัยของนักศึกษาพยาบาล พบว่านักศึกษามีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ 3 เรื่อง ได้แก่ การตรงต่อเวลา เช่น มาเข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงไม่ทันเวลา เข้าหอพักไม่ทันเวลา การแต่งกายผิดกฎระเบียบของวิทยาลัย เช่น สวมกระโปรงสั้น ไม่ติดเข็มกลัดตราวิทยาลัย และการรักษาความสะอาด เช่น ไม่จัดเก็บสิ่งของให้เป็นระเบียบ ทิ้งเศษอาหารไว้ที่ห้องพัก สอดคล้องกับการศึกษาของสุชาฎา คล้ายมณี, ทัศนีย์ ทิพย์สูงเนิน, และคนึงนิตย์ พงษ์สุวรรณ์ (2556) ที่ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา พบว่าการขาดระเบียบวินัยของนักศึกษาส่วนใหญ่ เป็นการขาดระเบียบวินัยในหอพัก เช่น ไม่เข้าหรือออกหอพักตามเวลาที่กำหนด ส่งเสียงดังรบกวน แต่งกายผิดระเบียบ

2. การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล พบว่าจากการประชุมแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทำให้ได้แนวทางต่าง ๆ ในการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษา และจากการดำเนินกิจกรรมการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาตามโครงการพัฒนาด้านวินัยของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วม พบว่านักศึกษามีพฤติกรรมความมีวินัยทั้ง 3 เรื่อง ดีขึ้น ซึ่งการพัฒนาด้านวินัยของนักศึกษาให้ได้ผลนั้น วิทยาลัยควรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และควรมีความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับการศึกษาของกาญจนา ร้อยนาค, ดวงแข พิทักษ์สิน, และพิชฌาย์วีร์ สินสวัสดิ์ (2554) ที่ศึกษาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี พบว่านักศึกษาทุกคนต้องการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกฎ ระเบียบบางอย่างของวิทยาลัย จึงควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการสร้างกฎเกณฑ์เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการกระตุ้นนักศึกษาให้ตระหนักในปัญหา แล้วหาวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยเป็นการสร้างกฎเกณฑ์ที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ มีบทลงโทษโดยที่ไม่บังคับจิตใจจนเกินไป ซึ่งทำให้นักศึกษาปฏิบัติตามได้อย่างมีความสุข

ในการวิจัยครั้งนี้ มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างวินัยของนักศึกษา เช่น กิจกรรมอบรมประจำวัน กิจกรรม 5 ส หอพัก ซึ่งล้วนเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมในการเสริมสร้างวินัยทั้งเรื่องการตรงต่อเวลา การแต่งกาย และการรักษาความสะอาด โดยนักศึกษามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ซึ่งการหาแนวทางการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาโดยใช้กิจกรรมที่เหมาะสมนั้น จะช่วยพัฒนาด้านวินัยของนักศึกษาได้ สอดคล้องกับการศึกษาของไพศาล มั่นอก และไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557) ที่ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมขนาดเล็ก พบว่าการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยการจัดกิจกรรมเสริมและการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ดีขึ้น

3. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาล พบว่าการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 มีการปรับปรุงแก้ไขโครงการพัฒนาด้านวินัยของนักศึกษาพยาบาลและกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายยิ่งขึ้น โดยเพิ่มกิจกรรมประกวดคนดีมีวินัย และกิจกรรมประกวดหอพัก ซึ่งมีกลยุทธ์ในการพัฒนาคือ การสร้างความตระหนักในความสำคัญของความมีวินัย การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีความคุ้นชินและการปรับทัศนคติทางบวกในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของวิทยาลัย พบว่านักศึกษามีการพัฒนาพฤติกรรมความมีวินัยทุกเรื่องดียิ่งขึ้น ทั้งการตรงต่อเวลา การแต่งกาย และการรักษาความสะอาด ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมและกลยุทธ์ที่ใช้ในการดำเนินการมีความเหมาะสมกับนักศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของพรรณศรี ศรีหริ่ง (2555) ที่ศึกษาการพัฒนาพฤติกรรมการมีวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียน พบว่าหลังจากการจัดโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนเกี่ยวกับความสะอาดของสิ่งแวดล้อม โดยมีกิจกรรมประกวดห้องเรียนสะอาด ความสะอาดในเขตรับผิดชอบ และกิจกรรมห้องสุขาน่าใช้ พบว่านักเรียนมี

ความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ในการรักษาความสะอาดของห้องเรียน ทำให้ห้องเรียนสะอาด น่าเรียน รวมทั้งบริเวณโรงเรียนและห้องน้ำก็สะอาด

นอกจากนี้ ในการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาพยาบาลทำนั้น ยังเป็นการสร้างประสบการณ์ในการกระทำพฤติกรรมจริยธรรมด้วยตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งได้สังเกตพฤติกรรมจริยธรรมของผู้อื่นในขณะเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งประสบการณ์จากการที่ได้กระทำด้วยตนเองและจากการสังเกตผู้อื่นทำให้เกิดการเรียนรู้และการกระทำต่าง ๆ สอดคล้องกับการศึกษาของคมศิลป์ วงศ์พรมษา (2554) ที่ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานสร้างเสริมวินัยนักเรียน พบว่าก่อนการพัฒนา นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมขาดระเบียบวินัยในตนเอง ทั้งการตรงต่อเวลา การแต่งกาย และความสะอาด เมื่อพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมวินัยโดยใช้กลยุทธ์พี่ดูแลน้อง โดยมีการกำกับติดตาม และดูแลเป็นรายบุคคล พบว่านักเรียนมีการปรับเปลี่ยนความมีวินัยทุกเรื่องไปในทางที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 วิทยาลัยควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการเสริมสร้างวินัยของนักศึกษา กระตุ้นให้บุคลากรตระหนักในปัญหาด้านวินัย ส่งเสริมให้มีแบบอย่างที่ดี และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักศึกษาเกิดความคุ้นชินจนกลายเป็นวินัยในตนเอง

1.2 วิทยาลัยควรกำหนดแนวทางการพัฒนานักศึกษาพยาบาลด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นบันไดสมรรถนะ 4 ขั้น โดยเริ่มตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 เนื่องจากนักศึกษาเพิ่งเริ่มต้นในการปรับตัวต่อกฎ ระเบียบของวิทยาลัย เช่น การแต่งกาย การใช้ชีวิตในหอพักนักศึกษา การเข้าแถวเคารพธงชาติ

1.3 จากการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของนักศึกษาพยาบาลคือยังขาดความต่อเนื่อง เช่น การรักษาความสะอาด ดังนั้นควรมีกิจกรรมในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีการกระตุ้นและการเสริมแรงร่วมด้วย เช่น การจัดบอร์ดรณรงค์ที่น่าสนใจ การประกวดคำขวัญ บทกลอน และมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาโดยสอดแทรกเนื้อหาด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษาพยาบาลที่ต้องการส่งเสริม โดยผนวกกับเนื้อหาสาระในหลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎี ภาคทดลอง และภาคปฏิบัติ

2.2 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมด้านอื่น ๆ ที่สำคัญของนักศึกษาพยาบาล เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบในวิชาชีพพยาบาล

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี ที่สนับสนุนทุนในการทำวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยฯ ที่สนับสนุนการทำวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกกลุ่มที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา ร้อยนาค, ดวงแข พิทักษ์สิน, และพิชฌาย์วีร์ สินสวัสดิ์. (2554). ความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี. ใน *รายงานสืบเนื่องการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 49: ศึกษาศาสตร์*. หน้า 123-128. วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2554 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ.

กลุ่มงานกิจการนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุพรรณบุรี. (2556). *รายงานข้อมูลนักศึกษา ปีการศึกษา 2556*. สุพรรณบุรี: ผู้แต่ง. (เอกสารอัดสำเนา).

คมศิลป์ วงศ์พรมยา. (2554). *การพัฒนาการดำเนินงานสร้างเสริมวินัยนักเรียน โรงเรียนประชาพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

พรรณศรี ศรีหริ่ง. (2555). *การพัฒนาพฤติกรรมการมีวินัยด้านการรักษาความสะอาดของนักเรียนโรงเรียนวัดพลอยกระจ่างศรี (บุญยังราษฎร์นาวีอุปถัมภ์) อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.

ไพศาล มั่นอก, และไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2557). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมขนาดเล็ก: กรณีศึกษาของนักเรียนโรงเรียนวิเศษชัยชาญวิทยาคม. *สุทธิปริทัศน์, 28*(88), 99-117.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. กรุงเทพฯ: สหมิตร.

สุชาฎา คล้ายมณี, ทัศนีย์ ทิพย์สูงเนิน, และคนึงนิตย์ พงษ์สุวรรณ์. (2556). พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา, 6*(พิเศษ), 89-103.

Kemmis, S., & McTaggart, R. (1988). *The action research reader*. Geelong, Vic: Deakin University Press.